

שור עמו שלא יחזק אותו הצד האחר, ולכן נקרא יוסף בכור, שאותו שור שנטל בכור שורו ודאי, והוא שור, שור תם ויעקב תם. רבון ושליט מאריה דביתא, דההוא שור תם שאותו שור תם שורה בתוכו:

ע"כ מההשמות

ויזכר אלהים אל רחל, שהרי במזל זה תלוי, ומשום כך פתוח בה זכירה. וה' פקד את שרה - זה לא היה מהמזל. ואם תאמר שהרי הבנים תלויים במזל ולא למטה - כאן בשרה זה לא היה במזל, אלא פתוח וה', הפל יחד. אם כך, למה פתוח פקידה? אלא ודאי הזכירה [היו] היתה מקדם לכן, והמפתח הזה נמסר למטה, כמו שכתוב (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה וגו'. אחרי כן כמו זה - פיון שנוצר בסוד שלמעלה, אחר כך נאמר בסוד של הנקבה פקידה, שיהיה הכלל של הכל יחד.

ויזכר אלהים אל רחל. רבי חייא פתח ואמר, (שמות ו) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אתם ואזכר את בריתי. ואזכר - הרי זכירה, משום שהיא למעלה, שהמזל הזה הוא למעלה בנכר, בא על פקידה שהיא בגלות למטה בנקבה. כמו כן ויזכר אלהים את רחל, כמו שנאמר ואזכר את בריתי.

בא ראה, פתוח פקד פקדתי אתכם. וכי פקד פקדתי? והרי הפקידה עומדת בנקבה, ובאותו הזמן היתה בגלות, והיא אומרת פקד פקדתי? אלא שפאן יש להסתפל, וכאן סוד של החכמה, והיא בגלות, איך נראה למשה כאן ואיך אמרה פקד פקדתי.

דלא יתקיף לסטרא אחרא. ובגין כך אתקרי יוסף בכור, דההוא שור דנטל, בכור שורו ודאי, וההוא שור, שור תם ויעקב איש תם. רבון ושליט מאריה דביתא, דההוא שור תם

שארי בגויה: (עד כאן מההשמות)

ויזכר אלהים את רחל, דהא במזלא תליא, ובגין כך פתיב בה זכירה. (בראשית כא) וה' פקד את שרה, לאו ממזלא הוה. ואי תימא דהא בנין במזלא תליין ולא לתתא, הכא בשרה לאו במזלא הוה. אלא וה' פתיב, כלא כחדא.

אי הכי אמאי כתיב פקידה, אלא ודאי זכירה, (דא) הות מקדמת דנא, ואתמסר מפתחא דא לתתא, פמה דכתיב, (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה וגו'. ולבתר פגוונא דא, וכיון דאדפר, ברזא דלעילא, לבתר אתמר ברזא דנוקבא פקידה, למהוי כללא דכלא כחדא.

ויזכר אלהים את רחל. רבי חייא פתח ואמר, (שמות ו) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אתם ואזכר את בריתי. ואזכר הא זכירה, בגין דאיהו לעילא. דהאי מזלא דאיהו לעילא בדכורא, אתא על פקידה דאיהי בגלותא לתתא בנוקבא. פגוונא דא ויזכר אלהים את רחל, פמה דאת אמר ואזכר את בריתי.

הא חזי, פתיב, (שמות א) פקד פקדתי אתכם, וכי פקד פקדתי, והא פקידה בנוקבא קיימא ובההוא זמנא בגלותא הות, ואיהי אמרת פקד פקדתי. אלא הכא אית לאסתפל, ורזא דחכמתא הכא ואיהי בגלותא היו אתחזי למשה הכא, והיו אמרת פקד פקדתי.